

(สำเนา)

เลขรับ ๗๕/๒๕๖๗ วันที่ ๒๓ ก.ค. ๒๕๖๗

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ข้าพเจ้ากับคณะ ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ประกอบกับเอกสารการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ (ถ้ามี) มาเพื่อให้โปรดนำเสนอ สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้วก็ขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ)

สหัสวัต คุ้มคง

ผู้เสนอ

(นายสหัสวัต คุ้มคง)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ)

พนิดา มงคลสวัสดิ์

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

จรรยา จตุรพรประสิทธิ์

ผู้เสนอ

(นางสาวพนิดา มงคลสวัสดิ์)

(นายจรรยา จตุรพรประสิทธิ์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ)

ศุทธสิทธิ์ พจน์รัฐศักดิ์

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

ชิตวัน ชินอนูวัฒน์

ผู้เสนอ

(นายศุทธสิทธิ์ พจน์รัฐศักดิ์)

(นายชิตวัน ชินอนูวัฒน์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ)

ชยพล สทอนดี

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

ศศินันท์ ธรรมนิฐินันท์

ผู้เสนอ

(นายชยพล สทอนดี)

(นางสาวศศินันท์ ธรรมนิฐินันท์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ)

รักชนก ศรีนอก

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

ชิษณุพงศ์ ตั้งเมธากุล

ผู้เสนอ

(นางสาวรักชนก ศรีนอก)

(นายชิษณุพงศ์ ตั้งเมธากุล)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ)

ศุภโชติ ไชยสัจ

ผู้เสนอ

(ลงชื่อ)

ปารมี ไวจงเจริญ

ผู้เสนอ

(นายศุภโชติ ไชยสัจ)

(นายปารมี ไวจงเจริญ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(โปรดพลิก)

(ลงชื่อ) วรรณวิภา ไม้สน (นางสาววรรณวิภา ไม้สน) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) จรัส คุ้มไชน้ำ (นายจรัส คุ้มไชน้ำ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) สุเทพ อุ๋อัน (นายสุเทพ อุ๋อัน) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) กมนทรศน์ กิตติสุนทรสกุล (นางสาวกมนทรศน์ กิตติสุนทรสกุล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) พิรัชฐ์ วัชรสินธุ์ (นายพิรัชฐ์ วัชรสินธุ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) เฉลิมพงศ์ แสงดี (นายเฉลิมพงศ์ แสงดี) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ปิยชาติ รุจิพรวศิน (นายปิยชาติ รุจิพรวศิน) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ยอดชาย พึ่งพร (นายยอดชาย พึ่งพร) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ว่าที่ร้อยตรีหญิง อรพรรณ จันทาเรือง (อรพรรณ จันทาเรือง) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) สิริลภัส กองตระการ (นางสาวสิริลภัส กองตระการ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) รภัสสรณ์ นิยะโมสถ (นางสาวรภัสสรณ์ นิยะโมสถ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ภัณทิล น่วมเจิม (นายภัณทิล น่วมเจิม) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) บุญเลิศ แสงพันธ์ (นายบุญเลิศ แสงพันธ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) วีรนนท์ ฮวดศรี (นายวีรนนท์ ฮวดศรี) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน	ผู้เสนอ

สำเนาถูกต้อง

(นายสมิทธิชัย จันทร์เพ็ญ)
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานระเบียบวาระ
สำนักงานการประชุม

นางสาวภิญญลักษณ์ พิมพ์ธัญมงคล/พิมพ์
นางสาววรรตน์ดา ไชยตะมาตย์/ทาน
นางสาวกรัญญา จางศิริ/ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

~~แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา~~ ^{หลักการ} ~~โดย~~ ^{จง} ~~บท~~ ^{แก้ไข} ~~แก้ไขเพิ่มเติม~~ ^{มาตรา} 117
เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติรับรองสิทธิเสรีภาพและความคุ้มครองของ
ผู้ใช้แรงงานไว้อย่างชัดเจน เนื่องจากผู้ใช้แรงงานเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและพัฒนาประเทศ
หากไม่ได้รับสิทธิและความคุ้มครองตามสมควรก็จะทำให้ประเทศเดินหน้าต่อไปไม่ได้ ดังนั้นการที่ผู้ใช้แรงงาน
จึงเป็นการใช้สิทธิในเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบอันเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน อีกทั้งเป็นสิทธิที่พึงได้รับ
และสามารถใช้ได้โดยบุคคลและกลุ่มบุคคล การคุ้มครองเสรีภาพที่จะชุมนุมโดยสงบ เช่น การอำนวยความสะดวก
ให้บุคคลเข้าร่วมการชุมนุมโดยสงบ ประกันให้บุคคลในสังคมมีโอกาสแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับบุคคลอื่น
ถือเป็นหนึ่งในองค์ประกอบพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง มีความสำคัญทั้งในเชิงสัญลักษณ์และ
ในเชิงกระบวนการ ซึ่งนำไปสู่การสานเสวนาในภาคประชาสังคม และระหว่างภาคประชาสังคมกับรัฐบาล
การกำหนดโทษทางอาญากรณีผู้ใช้แรงงานร่วมกันหยุดงานการร่วมกันปิดงาน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
ในกฎหมายเป็นบทบัญญัติที่ขัดกับรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่วมแก้ไข
ปรับปรุง
แก้ไข
กลุ่ม

ร่าง

~~พระราชบัญญัติ~~ ~~แก้ไขเพิ่มเติม~~ ~~ประมวลกฎหมายอาญา~~

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งขัดกับสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้ใช้แรงงานในการใช้สิทธิในการชุมนุม นำไปสู่การसानเสวนาในภาคประชาสังคม และระหว่างภาคประชาสังคมกับรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

.....
.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามข้อ ๑๑๐ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติรับรองสิทธิเสรีภาพและความคุ้มครองของผู้ใช้แรงงานไว้อย่างชัดเจน เนื่องจากผู้ใช้แรงงานเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและพัฒนาประเทศ หากไม่ได้รับสิทธิและความคุ้มครองตามสมควรก็จะทำให้ประเทศเดินหน้าต่อไปไม่ได้ ดังนั้นการที่ผู้ใช้แรงงานจึงเป็นการใช้สิทธิในเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบอันเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน อีกทั้งเป็นสิทธิที่พึงได้รับ และสามารถใช้ได้โดยบุคคลและกลุ่มบุคคล การคุ้มครองเสรีภาพที่จะชุมนุมโดยสงบ เช่น การอำนวยความสะดวกให้บุคคลเข้าร่วมการชุมนุมโดยสงบ ประกันให้บุคคลในสังคมมีโอกาสแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับบุคคลอื่น ถือเป็นหนึ่งในองค์ประกอบพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง มีความสำคัญทั้งในเชิงสัญลักษณ์และในเชิงกระบวนการ ซึ่งนำไปสู่การสานเสวนาในภาคประชาสังคม และระหว่างภาคประชาสังคมกับรัฐบาล การกำหนดโทษทางอาญากรณีผู้ใช้แรงงานร่วมกันหยุดงานการร่วมกันปิดงาน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายเป็นบทบัญญัติที่ขัดกับรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีสาระสำคัญดังนี้

- ๒.๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....” (ร่างมาตรา ๑)
- ๒.๒ กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๒)
- ๒.๓ ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา (ร่างมาตรา ๓)

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายสหัสวัต คุ่มคง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

โดย

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ
ที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของร่างพระราชบัญญัติ	1-1
1. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	1-1
2. หลักการและเหตุผล	1-1
3. ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ	1-1
ส่วนที่ 2 การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น	2-1
1. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น	2-1
2. ตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติ	2-1
3. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติ	2-2
4. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น	2-2
5. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น	2-2
6. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น	2-4
ส่วนที่ 3 รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ	3-1
1. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ	3-1
2. ความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติ	3-1
3. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ	3-2
4. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น	3-2
5. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย	3-2
6. ผลกระทบของร่างกฎหมายที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (CORRUPTION)	3-3
7. การกำหนดให้มีระบบอนุญาตอนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่	3-3
8. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ	3-4
9. บทกำหนดโทษ	3-4
ส่วนที่ 4 การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ	4-1

บทสรุปผู้บริหาร

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดยนายสหัสวัต คุ่มคง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ มีหลักการสำคัญในการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา โดยยกเลิกความในมาตรา 117 เพื่อยกเลิกการกำหนดโทษอาญา กับผู้ที่ยุงหรือจัดให้เกิดการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงานงดจ้าง หรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขาย หรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดิน เพื่อบังคับรัฐบาลหรือเพื่อข่มขู่ประชาชน ทั้งนี้ เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติรับรองสิทธิเสรีภาพในการรวมกลุ่มของบุคคลและกลุ่มบุคคล รวมทั้งการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ การกำหนดโทษอาญากรณีร่วมกันหยุดงานหรือร่วมกันปิดงานเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายจึงเป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ

การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นโดยวิธีการพื้นฐานผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา และส่งประเด็นไปรับฟังความคิดเห็นจากผู้ได้รับผลกระทบทั้งโดยตรงและโดยอ้อม พบว่าความเห็นมีทั้งผู้ที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในการยกเลิกความในมาตรา 117 แห่งประมวลกฎหมายอาญา โดยส่วนที่เห็นด้วยนั้นเห็นว่า บทบัญญัติในมาตรา 117 ไม่เป็นไปตามทฤษฎีการลงโทษในทางอาญา และไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ สร้างความไม่เป็นธรรมต่อลูกจ้างและทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำ เนื่องจากลูกจ้างสูญเสียอำนาจต่อรองที่เป็นธรรมตามกระบวนการแรงงานสัมพันธ์ และอาจถูกใช้เป็นช่องทางในการฟ้องคดีเพื่อปิดปากหรือการดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อต่อต้านการมีส่วนร่วมสาธารณะ ซึ่งการยกเลิกโทษอาญาจะช่วยลดผลกระทบของการกระทำอันเกิดจากความพยายามในการผลักดันข้อเรียกร้อง เพื่อให้การเรียกร้องที่จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนส่วนรวม และเป็นไปเพื่อประโยชน์ของผู้ใช้แรงงานตามหลักสิทธิมนุษยชน

สำหรับความเห็นในส่วนที่เห็นว่า ไม่จำเป็นต้องยกเลิกมาตรา 117 มีเหตุผลประกอบว่า แม้สิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของผู้ใช้แรงงาน อันเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและพัฒนาประเทศ และถูกรับรองไว้ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ซึ่งกำหนดให้การจำกัดเสรีภาพในการรวมตัวกันดังกล่าวไม่สามารถกระทำได้ ยกเว้นอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือเพื่อการป้องกันหรือจัดการกีดกันหรือการผูกขาดในการจำกัดเสรีภาพ นอกจากนี้มาตรา 117 แห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร และมีเจตนารมณ์ในการลดความเสี่ยงจากการใช้เสรีภาพในการรวมกลุ่มและการชุมนุมโดยสงบในลักษณะที่เบียดเบียนการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน รวมทั้งลดผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการประกอบธุรกิจการค้าและบริการสาธารณะต้องหยุดชะงัก ซึ่งผู้กระทำจะต้องมีเจตนาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมาย

แผ่นดินเพื่อบังคับรัฐบาลหรือเพื่อข่มขู่ประชาชนอันเป็นเจตนาพิเศษ ซึ่งเป็นกรณีที่แตกต่างกันจากการรวมตัวกันเพื่อใช้สิทธิทางด้านแรงงานตามกฎหมายแรงงาน ประกอบกับข้อจำกัดของการปิดงานและการนัดหยุดงาน มีกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้ ซึ่งรวมถึงการกำหนดโทษทางอาญาไว้ด้วย

ดังนั้น การพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา โดยยกเลิกความในมาตรา 117 จึงมีความจำเป็นต้องพิจารณาผลกระทบอย่างรอบด้าน รวมถึงการจัดทำกฎหมายหรือมาตรการอื่น ๆ ที่เน้นการสร้างสมดุลระหว่างการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมและการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในการชุมนุมให้ได้แนวทางที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย ป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิของประชาชน รวมทั้งเพื่อป้องกันการเกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจของประเทศหรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของร่างพระราชบัญญัติ

1. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กฎหมายใหม่/ปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก

2. หลักการและเหตุผล

2.1 หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา โดยยกเลิกความในมาตรา 117 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

2.2 เหตุผล

เพื่อยกเลิกการกำหนดโทษอาญากับผู้ที่ยุยงหรือจัดให้เกิดการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงานต้ง้าง หรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขาย หรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดิน เพื่อบังคับรัฐบาลหรือเพื่อข่มขู่ประชาชน เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติรับรองสิทธิเสรีภาพในการรวมกลุ่มของบุคคลและกลุ่มบุคคล รวมทั้งการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ การกำหนดโทษอาญากรณีผู้ใช้แรงงานร่วมกันหยุดงานหรือร่วมกันปิดงานเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายจึงเป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ

3. ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

นายสหัสวัต คุ่มคง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ

ส่วนที่ 2 การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

1. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีหลักการเพื่อยกเลิกการกำหนดโทษอาญากับผู้ที่ยุงหรือจัดให้เกิดการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงานงดจ้าง หรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขาย หรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดิน เพื่อบังคับรัฐบาลหรือเพื่อข่มขู่ประชาชน เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติรับรองสิทธิเสรีภาพในการรวมกลุ่มของบุคคลและกลุ่มบุคคล รวมทั้งการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ การกำหนดโทษอาญากรณีผู้ใช้แรงงานร่วมกันหยุดงานหรือร่วมกันปิดงานเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายจึงเป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ

2. ตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติ

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
<p>มาตรา 117 ผู้ใดยุงหรือจัดให้เกิดการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงานงดจ้าง หรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขาย หรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดิน เพื่อบังคับรัฐบาลหรือเพื่อข่มขู่ประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>ผู้ใดทราบความมุ่งหมายดังกล่าวและเข้ามีส่วนหรือเข้าช่วยในการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงานงดจ้างหรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขายหรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>ผู้ใดทราบความมุ่งหมายดังกล่าว และใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชื้อว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือทำให้หวาดกลัวด้วยประการใด ๆ เพื่อให้บุคคลเข้ามีส่วนหรือเข้าช่วยในการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงานงดจ้างหรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขายหรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ</p>	<p>มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 117 แห่งประมวลกฎหมายอาญา</p> <p>หมวด ๑๗ ผู้ใดยุงหรือจัดให้เกิดการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงานงดจ้าง หรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขาย หรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดิน เพื่อบังคับรัฐบาลหรือเพื่อข่มขู่ประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>ผู้ใดทราบความมุ่งหมายดังกล่าวและเข้ามีส่วนหรือเข้าช่วยในการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงานงดจ้างหรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขายหรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>ผู้ใดทราบความมุ่งหมายดังกล่าว และใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชื้อว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือทำให้หวาดกลัวด้วยประการใด ๆ เพื่อให้บุคคลเข้ามีส่วนหรือเข้าช่วยในการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงานงดจ้างหรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขายหรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ</p>

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติ

3.1 ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

- 1) สำนักงานอัยการสูงสุด
- 2) สำนักงานศาลยุติธรรม
- 3) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- 4) กระทรวงแรงงาน

3.2 ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยอ้อม

- 1) สหภาพแรงงาน
- 2) สภาองค์การนายจ้างแห่งประเทศไทย
- 3) สภาองค์การลูกจ้างแรงงานแห่งประเทศไทย
- 4) มูลนิธิเพื่อสิทธิแรงงาน
- 5) สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- 6) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

3.3 ผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป

ประชาชน

4. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น

4.1 ท่านด้วยหรือไม่ อย่างไร ในการกำหนดโทษอาญากับผู้ที่ยุงหรือผู้ที่ทราบและเข้ามีส่วนหรือเข้าช่วย ในการจัดให้เกิดการร่วมกันหยุดงาน ปิดงานงดจ้าง หรือไม่ยอมค้าขาย หรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดิน เพื่อบังคับรัฐบาลหรือเพื่อข่มขู่ประชาชน และการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เพื่อยกเลิกมาตรา 117 แห่งประมวลกฎหมายอาญาจะช่วยให้ปัญหาได้หรือไม่ อย่างไร

4.2 ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

5. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น

5.1 กรอบระยะเวลาดำเนินการสำหรับการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ จำนวน 60 วัน ตั้งแต่วันที่ 5 สิงหาคม 2567 ถึงวันที่ 18 กันยายน 2567 และขอขยายระยะเวลาออกไปอีก 15 วัน จนถึงวันที่ 3 ตุลาคม 2567

5.2 วิธีการรับฟังความคิดเห็น

(1) รับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภาและส่งประเด็นไปรับฟังความคิดเห็นจากผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง

(1.1) ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น นับตั้งแต่วันที่ 9 สิงหาคม 2567 ถึงวันที่ 8 กันยายน 2567

(1.2) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

(1.3) ส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

- (1) สำนักงานอัยการสูงสุด
- (2) สำนักงานศาลยุติธรรม
- (3) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- (4) กระทรวงแรงงาน
- (5) สหภาพแรงงาน
- (6) สภาองค์การนายจ้างแห่งประเทศไทย
- (7) สภาองค์การลูกจ้างแรงงานแห่งประเทศไทย
- (8) มูลนิธิเพื่อสิทธิแรงงาน
- (9) สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- (10) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(2) การรับฟังความคิดเห็นด้วยวิธีการอื่น
-ไม่มี-

6. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

6.1 ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

1) จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

โดยมีผู้เข้าชมจำนวน 853 คน และมีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน 16 คน

1. เพศ

ชาย จำนวน 15 คน และหญิง จำนวน 1 คน

2. อายุ (ปี)

อายุ 21 - 30 ปี จำนวน 3 คน, อายุ 31 - 40 ปี จำนวน 7 คน, อายุ 41 - 50 ปี จำนวน 4 คน, อายุ 51 - 60 ปี จำนวน 1 คน และอายุ 61 ขึ้นไป จำนวน 1 คน

3. ระดับการศึกษา

มัธยมศึกษา/ปวช./ปวส. จำนวน 3 คน,ปริญญาตรี จำนวน 7 คน และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 6 คน

4. อาชีพ

รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 5 คน, ข้าราชการบำนาญ จำนวน 2 คน, รับจ้าง จำนวน 7 คน, นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 1 คน และอื่น ๆ จำนวน 1 คน

2) จากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้อง

จากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีหน่วยงานที่แสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จำนวน 4 หน่วยงาน ได้แก่

- (1) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- (2) กระทรวงแรงงาน
- (3) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- (4) สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

3) จากการรับฟังความคิดเห็นโดยวิธีการอื่น

ไม่มี

6.2 ผลการรับฟัง

ผลการรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th และจากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง สรุปได้ดังนี้

1. ท่านด้วยหรือไม่ อย่างไร ในการกำหนดโทษอาญากับผู้ที่ยุงหรือผู้ที่ทราบและเข้ามีส่วนหรือเข้าช่วย ในการจัดให้เกิดการร่วมกันหยุดงาน ปิดงานงดจ้าง หรือไม่ยอมค้าขาย หรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดิน เพื่อบังคับรัฐบาล หรือเพื่อข่มขู่ประชาชน และการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เพื่อยกเลิกมาตรา 117 แห่งประมวลกฎหมายอาญาจะช่วยแก้ไขปัญหาค่าได้หรือไม่ อย่างไร

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>- เนื่องจากหากยกเลิกอาจก่อให้เกิดความวุ่นวายได้ (เว็บไซต์)</p> <p>- เห็นด้วยกับการกำหนดโทษอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 117 เนื่องจากแม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 42 และมาตรา 44 จะรับรองสิทธิเสรีภาพในการรวมกลุ่มของบุคคลและกลุ่มบุคคล รวมทั้งการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธก็ตาม แต่การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวต้องอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อประโยชน์สาธารณะ การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การป้องกันหรือขจัด การกีดกันหรือผูกขาดและการคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น ซึ่งพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ข้อจำกัดของการปิดงานและการนัดหยุดงานไว้ โดยเฉพาะในมาตรา 34 ถึงมาตรา 36 รวมทั้งมีการกำหนดโทษทางอาญาไว้ในมาตรา 130 ถึงมาตรา 141 นอกจากนี้พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543 มาตรา 33 ได้วางหลักว่า ห้ามนายจ้างปิดงานและห้ามลูกจ้างนัดหยุดงาน ซึ่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 117 มีเจตนารมณ์ในการลดความเสี่ยงจากการใช้เสรีภาพในการรวมกลุ่มและการชุมนุมโดยสงบในลักษณะที่เบียดเบียนการใช้ชีวิตประจำวันของ</p>	<p>- การยกเลิกโทษอาญาจะช่วยลดผลกระทบของการกระทำ อันเกิดจากความพยายามในการผลักดันข้อเรียกร้อง เพื่อให้การเรียกร้องที่จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนส่วนรวม มีผลต่อการตัดสินใจในการแก้ไขของรัฐ บริษัท บริษัท (เว็บไซต์)</p> <p>- ควรยกเลิกโทษอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 117 เพื่อคืนเสรีภาพและอำนาจต่อรองให้กับแรงงาน (เว็บไซต์)</p> <p>- ควรยกเลิกโทษอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 117 เพื่อประโยชน์ของแรงงานหรือลูกจ้าง เนื่องจากที่ผ่านมาแรงงานมักจะถูกเอาเปรียบ (เว็บไซต์)</p> <p>- ควรยกเลิกโทษอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 117 เพื่อให้แรงงานมีความเท่าเทียมตามหลักสิทธิมนุษยชน (เว็บไซต์)</p> <p>- เห็นว่าควรยกเลิกมาตรา 117 แห่งประมวลกฎหมายอาญา เนื่องจากมาตรา 117 ไม่เป็นไปตามทฤษฎีการลงโทษในทางอาญา และไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77 ประกอบพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 มาตรา 5 ที่กำหนดว่า รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมด</p>

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>ประชาชน รวมทั้งลดผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการที่การประกอบธุรกิจการค้าและบริการสาธารณะต้องหยุดชะงัก (เว็บไซต์)</p> <p>- เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 117 นั้นเป็นการกำหนดโทษอาญากับผู้ที่ยุยงหรือผู้ที่ทราบและเข้ามีส่วนหรือเข้าช่วยในการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงาน งดจ้าง หรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขายหรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดิน ซึ่งการกระทำตามมาตรา 117 นั้นไม่ได้เป็นการใช้สิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติไว้ และไม่ได้เป็นการใช้สิทธิเพื่อประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจ้างแรงงาน โดยตรงตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยแรงงาน หากมีการยกเลิกการกำหนดโทษอาญากับผู้ที่กระทำการตามมาตรา 117 อาจส่งผลกระทบต่อส่วนรวมทั้งในระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)</p>	<p>ความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ เพื่อไม่ให้เป็นการกระทบประชาชน รวมทั้งพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง (สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ)</p> <p>- เนื่องจากมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่รับรองสิทธิเสรีภาพในการรวมกลุ่มและการชุมนุมโดยสงบ (สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์)</p>

2) ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

1. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 117 ไม่ได้กล่าวถึงสิทธิของผู้ใช้แรงงาน และรัฐธรรมนูญมาตรา 44 กำหนดข้อยกเว้นที่สามารถบัญญัติไว้ในมาตรา 117 แห่งประมวลกฎหมายอาญาได้ เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของรัฐ อีกทั้งคำพิพากษาศาลฎีกาได้วางหลักเกี่ยวกับมาตราดังกล่าวน้อยมาก รวมถึงปัจจุบันได้มีคำพิพากษาศาลฎีกาวางหลักเรื่องการชุมนุมโดยสุจริตไว้แล้ว ไม่มี ความจำเป็นต้องปรับแก้ประมวลกฎหมายอาญาดังกล่าว และถือเป็นหลักเกณฑ์ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 **(เว็บไซต์)**

2. กระทรวงแรงงานพิจารณาแล้วเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ... มีสาระสำคัญเป็นการยกเลิกการกำหนดโทษอาญากับผู้ที่ยุยงหรือจัดให้เกิดการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงานงดจ้างหรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขายหรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใดๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดินเพื่อบังคับรัฐบาลหรือเพื่อข่มขู่ประชาชนโดยสิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของผู้ใช้แรงงานอันเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและพัฒนาประเทศที่ได้มีการรับรองไว้ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights) ข้อ 22 ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอนุสัญญาฉบับดังกล่าว และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 42 ได้มีการ

รับรองและคุ้มครองเสรีภาพในการรวมตัวตั้งกล่าวไว้เช่นกัน โดยรัฐธรรมนูญกำหนดให้การจำกัดเสรีภาพในการรวมตัวกันดังกล่าวไม่สามารถกระทำได้ ยกเว้นอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อการป้องกันหรือขจัดการกีดกันหรือการผูกขาดในการจำกัดเสรีภาพ เมื่อมาตรา 117 แห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นกฎหมายเกี่ยวข้องกับความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร การจำกัดเสรีภาพในการรวมตัวกันเพื่อเหตุผลด้านความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร จึงสามารถกระทำได้ ประกอบกับการรวมตัวกันอันจะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาตามมาตรา 117 นี้ ผู้กระทำจะต้องมีเจตนาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดินเพื่อบังคับรัฐบาลหรือเพื่อข่มขู่ประชาชนอันเป็นเจตนาพิเศษ ซึ่งเป็นกรณีที่แตกต่างจากการรวมตัวกันเพื่อใช้สิทธิทางด้านแรงงานตามกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ ดังนั้น การยกเลิกมาตรา 117 แห่งประมวลกฎหมายอาญา จึงมีความจำเป็นต้องพิจารณาผลกระทบอย่างรอบด้านเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันการเกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจของประเทศหรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน (สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กระทรวงแรงงาน)

3. เนื่องจากสิทธิที่จะมีความคิดเห็นโดยปราศจากการแทรกแซงสิทธิในเสรีภาพแห่งการแสดงออกสิทธิในการชุมนุมโดยสงบ สิทธิในเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สิทธิที่จะรวมกันเป็นสหภาพแรงงาน และสิทธิในการนัดหยุดงาน (Right to Strike) เป็นสิทธิมนุษยชนที่ได้รับการประกันไว้ในข้อ 18 ข้อ 21 และข้อ 22 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) และข้อ 8 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights: ICESCR) และได้รับการรับรองไว้อีกชั้นหนึ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ นอกจากนี้ องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) ซึ่งเป็นหนึ่งในองค์การระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนได้รับการรับรองเป็นหลักการนัดหยุดงานไว้ให้แก่ลูกจ้างทุกคนที่ทำงานในหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนอย่างเท่าเทียมกันด้วย ปรากฎในอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 87 และฉบับที่ 98 ว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคม และสิทธิในการรวมตัวและเจรจาต่อรองด้วย

โดยเหตุผลดังกล่าว ประเทศไทยซึ่งเป็นรัฐภาคีของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองและกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มีพันธกรณีที่จะประกันสิทธิเหล่านั้นให้แก่ประชาชน และแม้ว่าประเทศไทยจะไม่ได้เป็นภาคีของอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 87 และฉบับที่ 98 แต่ควรเคารพเสรีภาพในการสมาคม และสิทธิในการรวมตัวและเจรจาต่อรอง ซึ่งมีรากฐานเดียวกันกับสิทธิในกติการะหว่างประเทศทั้งสองฉบับข้างต้นด้วย ทั้งนี้ ภายใต้หลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 4 ว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง และปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน รัฐจึงมีพันธกิจและหน้าที่ในการคุ้มครอง เคารพ และอำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถอุปโภคสิทธิมนุษยชนทั้งปวงของตนได้อย่างบริบูรณ์ รวมตลอดถึง

สร้างสภาวะความเท่าเทียมทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม นอกจากนี้ ในมิติของสิทธิแรงงานนั้น การรวมกันเป็นสหภาพแรงงานและการนัดหยุดงานเป็นเครื่องมือสำคัญในการเจรจาต่อรองผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของฝ่ายลูกจ้างที่มีอำนาจต่อรองน้อยกว่าฝ่ายนายจ้าง เพื่อความเป็นธรรมและความเท่าเทียมในมิติทางสังคม และกลไกต่อรองนี้นำไปสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจทั้งระดับประเทศและระดับครัวเรือน ควบคู่ไปกับการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล

ดังนั้น โดยหลักการข้างต้น บทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 117 ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน ไม่ได้เพียงแต่ทำให้เนื้อหาและกระบวนการในการใช้สิทธิแรงงานของบุคคลถูกลดทอนคุณค่าลงเท่านั้น แต่ทำให้การใช้สิทธิในการนัดหยุดงานของฝ่ายลูกจ้างกลายเป็นอาชญากรรม (criminalization) และเป็นสิ่งชั่วร้ายที่เบี่ยงหน้ากฎหมาย ในขณะที่การปิดงานของฝ่ายนายจ้างในกระบวนการเดียวกันไม่มีการกำหนดไว้เป็นความผิดอย่างใด ๆ ในทางอาญา บทบัญญัติลักษณะนี้สร้างความไม่เป็นธรรมต่อลูกจ้างและทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำ เนื่องจากลูกจ้างสูญเสียอำนาจต่อรองที่เป็นธรรมตามกระบวนการแรงงานสัมพันธ์ และอาจถูกใช้เป็นช่องทางในการฟ้องคดีเพื่อปิดปากหรือการดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อต่อต้านการมีส่วนร่วมสาธารณะ (Strategic Lawsuits Against Public Participation: SLAPPs) โดยคู่กรณีที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงกว่า เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีต้องเจ็บและหยุดเคลื่อนไหว เนื่องจากกลัวต่อการสูญเสียเสรีภาพในร่างกายจากการถูกจับกุมดำเนินคดี การถูกขังระหว่างดำเนินคดี และต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการต่อสู้คดี

(สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ)

4. หลักการตามร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. .... มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่รับรองสิทธิเสรีภาพในการรวมกลุ่มและการชุมนุมโดยสงบ แต่การใช้สิทธิเสรีภาพในการรวมกลุ่มและการชุมนุมต้องไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อผู้อื่น การใช้สิทธิต้องไม่เกินส่วนที่ตัวเองได้รับและไม่กระทบต่อภาพรวมของสังคม ดังนั้น หากมีการยกเลิกความในมาตรา 117 แห่งประมวลกฎหมายอาญาจึงต้องมีการพิจารณาถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น เนื่องจากเป็นปัญหาที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม โดยมีข้อเสนอแนะว่า หากจะยกเลิกควรต้องพิจารณาถึงการจัดทำกฎหมายหรือมาตรการอื่น ๆ ที่เน้นการสร้างสมดุลระหว่างการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมและการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในการชุมนุมให้ได้แนวทางที่เหมาะสม เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิของประชาชนในอนาคต **(สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์)**

ส่วนที่ 3 รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ

1. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติรับรองสิทธิเสรีภาพในการรวมกลุ่มของบุคคลและกลุ่มบุคคล รวมทั้งการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ การกำหนดโทษอาญากรณีผู้ใช้แรงงานร่วมกันหยุดงานหรือร่วมกันปิดงานเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมาย ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จึงมีหลักการเพื่อยกเลิกการกำหนดโทษอาญากับผู้ที่ยุ่ยงหรือจัดให้เกิดการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงาน ด้าง หรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขาย หรือติดต่อกับธุรกิจกับบุคคลใด ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดิน เพื่อบังคับรัฐบาลหรือเพื่อข่มขู่ประชาชน

2. ความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

มาตรา 4 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง

ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน

มาตรา 42 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหกรณ์ สหภาพ องค์กร ชุมชน หรือหมู่คณะอื่น

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อการป้องกันหรือจัดการกีดกันหรือการผูกขาด

มาตรา 44 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

ประเด็นปฏิรูปที่ 2 กลไกการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธีและการรู้จักสามัคคีของสังคมไทย

1. กลไกและมาตรการป้องกันการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี จัดให้มีกลไก กติกา และส่งเสริมให้มีพื้นที่ในการใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมโดยใช้แนวทางสันติวิธีที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคล และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองของประชาชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีรวมทั้งในการชุมนุมดังกล่าวให้ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการชุมนุมโดยเคร่งครัด เพื่อมิให้ประชาชนอื่นหรือสังคมโดยรวมได้รับความเดือดร้อน

3. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

ประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มผู้ใช้แรงงานหรือลูกจ้างสามารถนัดรวมกลุ่มหรือชุมนุมกันเพื่อมีข้อเรียกร้องกับรัฐบาลโดยไม่เป็นความผิดตามกฎหมายอาญา

4. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

- 4.1 พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518
- 4.2 พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543
- 4.3 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) ข้อ 18 ข้อ 21 และข้อ 22
- 4.4 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economics, Social and Cultural Rights: ICESCR) ข้อ 8
- 4.5 อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 87 และฉบับที่ 98 ว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคม และสิทธิในการรวมตัวและเจรจาต่อรอง

5. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

5.1 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

การยกเลิกมาตรา 117 แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือการยกเลิกการกำหนดโทษอาญากับผู้ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดิน เพื่อบังคับรัฐบาลหรือเพื่อข่มขู่ประชาชน ทำให้กลุ่มผู้ใช้แรงงานหรือลูกจ้างเกิดการรวมกลุ่มกันกระทำการใด เช่น การนัดชุมนุมประท้วง หรือร่วมกันนัดหยุดงาน ปิดงาน เพื่อเรียกร้องต่อรัฐบาล ซึ่งการกระทำดังกล่าวอาจจะทำให้มีผลกระทบและเกิดความเสียหายต่อผู้ประกอบการ ร้านค้า และกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวม และกระทบต่อความเชื่อมั่นของการลงทุนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

5.2 ผลกระทบต่อสังคม

แม้ว่าการชุมนุมโดยสงบเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของผู้ใช้แรงงานอันเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและพัฒนาประเทศ แต่การที่ผู้ยุยงหรือจัดให้เกิดการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงานด้าง หรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขาย หรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดิน เพื่อบังคับรัฐบาลหรือเพื่อข่มขู่ประชาชน โดยผู้กระทำนั้นไม่มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา อาจจะทำให้เกิดการรวมกลุ่มกันเพื่อกระทำการใด หรือเพื่อเคลื่อนไหวทางการเมือง อันทำให้กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นและทรัพย์สินของบุคคลอื่น ซึ่งเป็นการขัดต่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

5.3 ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

มาตรา 117 แห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นบทบัญญัติที่อยู่ในหมวด 2 ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร บัญญัติเพื่อคุ้มครองบุคคล ทรัพย์สินและประโยชน์สาธารณะ ซึ่งผู้กระทำผิดจะต้องมีเจตนาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดิน กล่าวคือ เพื่อบังคับรัฐบาลหรือเพื่อข่มขู่ประชาชนอันเป็นเจตนาพิเศษ แตกต่างจากการรวมตัวกันเพื่อใช้สิทธิทางด้านแรงงาน

ทั่วไป การยกเลิกมาตรา 117 จึงอาจทำให้เกิดการกระทำที่เป็นการขัดต่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งการใช้สิทธิของประชาชนควรต้องสัมพันธ์กับประโยชน์สาธารณะของรัฐด้วย

6. ผลกระทบของร่างกฎหมายที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption Risk Assessment)

6.1 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มีระบบ

คณะกรรมการ

มี ไม่มี

มีการใช้ดุลพินิจในการคัดเลือก/สรรหา/แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ หรือไม่

มี ไม่มี

6.2 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มีระบบ

อนุมัติ อนุญาต

มี ไม่มี

มีการกำหนดระยะเวลาในการใช้ดุลพินิจ เพื่อพิจารณาอนุมัติ อนุญาตหรือไม่

มี ไม่มี

6.3 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้อำนาจ

แก่เจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย

มี ไม่มี

6.4 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มี

การออกกฎหมายลำดับรอง

มี ไม่มี

6.5 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายไม่

ครอบคลุม

มี ไม่มี

6.6 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายคลุมเครือ

ซ้ำซ้อน หรือขัดกัน

มี ไม่มี

6.7 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายกำหนดโทษ

มี ไม่มี

7. การกำหนดให้มีระบบอนุมัติอนุญาตหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

มี ไม่มี

8. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

 มี ไม่มี

9. บทกำหนดโทษ

 ไม่มี โทษทางอาญา โทษทางปกครอง โทษปรับเป็นพินัย โทษอุปรกรณ์

ส่วนที่ 4 การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมาย

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน ได้เปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติทางเว็บไซต์รัฐสภา www.parliament.go.th ตั้งแต่วันที่ 27 กันยายน 2567

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร